

Lasten ja nuorten väliseen kiusaamiseen puuttuminen Eldis 22 -leirillä

Ohje toimihenkilölle

1. Puutu

Jos todistat lasten tai nuorten välistä konfliktia tai kiusaamistilannetta:

- a) Puutu välittömästi. Kerro, ettei palokuntaharrastuksessa hyväksytä kiusaamista. Pyydä tarvittaessa muiden toimihenkilöiden apua, mikäli koet sen tarpeelliseksi.
- b) Erotta lapset tai nuoret toisistaan ja varmista, että kaikki ovat kunnossa.
- c) Pysy rauhallisena ja kerro lapsille tai nuorille, että asia selvitetään ja kaikki saavat kertoa tapahtuneesta yksitellen.
- d) Kannusta lapsia anteeksipyyntöön vasta, kuin olet selvittänyt tilanteen kokonaisuudessaan.

2. Kuuntele ja selvitä

Jos lapsi tai nuori kertoo sinulle kiusaamisesta tai selvität juuri näkemääsi mahdollista kiusaamistilannetta:

- a) Usko kiusaamisesta kertojaa ja ota asia vakavasti. Älä vähättele lapsen kokemusta kiusaamisesta.
- b) Pysy rauhallisena. Puhu kaikille mukana olleille lapsille tai nuorille yksityisesti, ilman syyttelyä. Pyri selvittämään mahdollisimman tarkasti, mitä on tapahtunut. Voit pyytää tilanteesta osapuolia (kuisattu, kiusannut ja tilannetta seuranneet) kirjoittamaan tilanteesta kokemukset paperille. Jos mahdollista, pyydä toista ohjaajaa/ kouluttajaa pitämään koulutusta, jotta voit jutella asianomaisten kanssa rauhassa.
- c) Kerro kiusaamisesta asianomaisten lasten tai nuorten osaston vastuuhenkilölle.
- d) Selvitä asiaa tarvittaessa muiden, tilannetta todistaneiden kanssa
- e) Kerro tilanteesta ensin kurssinjohtajalle tai turva-aikuisille ja keskustele kurinpidollisista toimenpiteistä.
- f) Kirjaa ylös itsellesi mitä on keskusteltu asianomaisten kanssa ja mihin toimenpiteisiin on päädytty. Toimita tiedot aina myös turva-aikuisille.

3. Tue muutosta

Kun olet selvittänyt, mitä on tapahtunut, puutu kiusaamiseen ja pyri lopettamaan sen. Kiitä henkilöitä, jotka toivat kiusaamisen esiin.

- a) Tue kiusaamisen kohdetta
  - Kuuntele kiusaamisen kohdetta ja vakuuta hänelle, että teet kaikkiesi auttaaksesi häntä.

- Kerro kiusaamisen kohteelle, ettei kiusaaminen ole hänen syytään. Kukaan ei ansaitse tulla kiusatuksi.
- Miettikää yhdessä, miten hän voisi toimia, jos kiusaamista tapahtuu uudestaan. Voisiko hän esimerkiksi käskää kiusaajia lopettamaan, yrittää poistua paikalta tai kertoa lähimmälle aikuiselle.
- Mieti yhdessä kiusaamisen kohteen ja hänen leirillä olevan vastuuhenkilönsä (tarvittaessa vanhempinsa) kanssa, miten kiusaamisen saa loppumaan.
- Kysy lapselta tai nuorelta, mitä voit tehdä, jotta hän tuntisi olonsa turvalliseksi. Huomio, että muutokset kiusatun lapsen tai nuoren rutiiniin tulisivat olla mahdollisimman pienet.

b) Puhu kiusaajan/kiusaajien kanssa

- Pysy rauhallisena, älä korota ääntäsi.
- Jos kiusaajat ovat ryhmä lapsia tai nuoria, puhuttele heitä erikseen. Keskustele jokaisen vastuusta omaan käyttökseen.
- Selitä, miksi kiusaajan käytös on kiusaamista ja miksi kiusaaminen on vahingollista kiusaamisen kohteelle sekä koko kurssille tai palokuntanuoriso-osastolle. Muistuta, ettei kiusaaminen ole hyväksyttävää.
- Käytä minämuotoisia viestejä: ”Minä en salli sitä, että muita ihmisiä kohdellaan tuolla tavalla.” ”Minun mielestäni se, mitä olet sanonut, ei ollut hauskaa. Olen yllättynyt, että sanoit niin.” ”Ymmärrän, että olet vihainen/turhautunut/väsynyt, mutta ei silti ole ok tönä/haukkua/levittää juoruja.”
- Keskustele kiusaajan kanssa siitä, miksi hän on kiusannut. Yritä ymmärtää syitä kiusaamiseen. Kyse voi olla esimerkiksi ongelmista kotona. Jos tilanne kotona huolestuttaa sinua, voit ottaa yhteyttä kiusaajan palokunnan vastuuhenkilöön tai turva-aikuisiin.
- Muita syitä kiusaamiseen voi olla halu kuulua porukkaan, kavereiden käytöksen kopioiminen tai paremmuuden tunteminen kohteeseen nähden. Kiusaajalla voi olla myös itsellään taustalla kiusaamiskokemuksia.
- Sovi, miten hän tai he muuttavat käyttäytymistään jatkossa.
- Älä leimaa lasta tai nuorta kiusaajaksi. Kaikenlaiset leimat voivat vaikeuttaa nuoren tai lapsen kasvamista ja käytöksen korjaamista.
- Pyri saamaan kiusaaja mukaan korjaamaan tilannetta. Häntä voi velvoittaa siivoamaan tai korjaamaan omaisuutta, jonka on tuhonnut.
- Kerro, että tilannetta seurataan ja että hänellä on nyt mahdollisuus muuttaa käyttäytymistään.

4. Tarkista ja hae tukea

Tarkista myöhemmin samana/ seuraavana päivänä kiusatulta, onko tilanne muuttunut. Jos tarvitset lisätukea, ota yhteys turva-aikuisiin, joilla on enemmän asiantuntemusta kiusaamiseen puuttumisesta.

5. Ennaltaehkäise uusiutumista

Käy läpi kiusaamisen ennaltaehkäisyyn askeleet ryhmäsi kanssa. Käytä apuna toimihenkilön ohjetta kiusaamisen ennaltaehkäisyyn.

Lähteet:

Etoleyksin.fi (Väestöliitto)

Kivakoulu.fi (www.kivakoulu.fi)

Mannerheimin lastensuojelu liitto (<https://www.mll.fi/vanhemmille/tukea-perheen-huoliin-ja-kriiseihin/kiusaaminen/>)

Mannerheimin lastensuojelu liitto (<https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/lapset-ja-media/nettikiusaaminen/>)

Preventing Bullying: What Great Coaches Need to Know. Us Centre for safe sport. 2016

Us Centre for safe sport. 2016. Preventing Bullying: What Great Coaches Need to Know.

www.playbytherules.net.au

www.terveurheilija.fi